

Foto: Linda Michelle Handrup, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Agro Food Park d. 05.12.2022

Grise er glade for græsprotein

Af Sofie Knorr Jensen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

En økologisk griseproducent har siden i sommers prøvet at fodre først søerne, så smågrisene og siden slagtesvinene med foder, hvor græsprotein udgjorde en stor del af proteinet. Søerne og smågrisene får 5% græsprotein i deres foderblandinger, mens slagtegrisenes foder indeholder 10% græsprotein.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har fulgt eksperimentet, der er blevet iværksat af Vestjyllands Andel hos en full-line producent.

Hensigten med græsprotein i foderet er at kunne udfase det importerede protein fra bl.a. soja og få noget mere kløvergræs ind i de økologiske sædskifter. De første to fuldskaalanlæg til produktion af græsprotein er kommet i gang, og det giver mulighed for at afprøve foder med græsprotein i hele besætninger. Den aktuelle besætning er ideel til en sådan afprøvning, fordi man kan afprøve græsproteinet i foderblandinger

**Innovationscenter
for Økologisk Landbrug**

til både søer, pattegrise og slagtegrise. På den måde har man fået et indtryk af effekten af fodring med græsprotein helt fra soens drægtighed til afkommets produktionsdata.

Grisene har klaret sig godt med det nye foder. Under forsøget har der ikke været problemer med tilvækst, tværtimod. Den første blanding til slagtegrisene måtte nedjusteres i proteinniveau pga. høj tilvækst. Det er særligt positivt, fordi de økologiske landmænd i samme periode skulle udfase medicinsk zink til pattegrisene. Græsproteingrisene fik i stedet syre i vandet, og der har ikke været væsentlige problemer i denne periode. Alt i alt tyder erfaringerne fra denne besætning på, at græsproteinet er et glimrende fodermiddel til grise.

Foderblandingerne er lavet af Vestjyllands Andel, og produktkonsulent Kristian Knage-Drangsfeldt har kun positive ord om arbejdet med proteinet. For med 10% græsprotein i foderet er der ikke brug for sojaen, der skal blot supplementeres lidt med hestebønner, ærter, raps og solsikke. "Græsprotein tilføjer mere af de svovlholdige aminosyrer, hvilket er godt i forhold til soja, der har et lavere niveau af disse aminosyrer," siger Kristian. Så med græsprotein får man en mere optimal aminosyreprofil for dyrene, selvom lysin fortsat er den vigtigste aminosyre.

De svovlholdige aminosyrer er svære at finde i økologien, og det samme er fedt. Græsprotein tilføjer også fedt til foderet, og derfor håbede Kristian på en positiv effekt på dyrenes produktivitet. Erfaringerne er foreløbig mest på niveau med det sojaholdige foder, men at der var høj tilvækst i perioden, hvor medicinsk zink blev udfaset, er en god stresstest af græsproteinofoderet.

Landmanden, der har lagt grise til afprøvningen, er heller ikke bange for at anbefale græsprotein som fodermiddel til sine kollegaer, men må dog kommentere, at det passer bedre til andre stisystemer end hans. Med græsprotein får man en mørkere og mere klistret gødning, og det gør udmugningen mere besværlig, når den ikke er mekaniseret. Den klistrede konsistens gør, at den samme mængde gødning er sværere at skrabe ud af stalden. Forsøgsværten har lagt mange kræfter i at få afprøvet det nye foder, så vi kunne udvikle viden til fælles gavn for landbruget.

Økonomien i at fodre med græsprotein er det næste spændende spørgsmål. De foreløbige erfaringer fra de to græsproteinanlæg tyder på, at prisen bliver noget højere end for sojaproteinet. Til gengæld får man ekstra værdier: Græsprotein har nemlig en højere fedtkvalitet og en bedre aminosyresammensætning end sojaprotein, og dermed kan græsprotein potentielt give en bedre trivsel og tilvækst hos grisene. Samtidig er græsprotein lokalt dyrket protein, der kan bidrage til at udfase den importerede soja. Indtil videre er vurderingen, at foder med græsprotein kan sælges med en merpris på maks. 10-15 % i forhold til økologisk soja afhængigt af efterspørgslen. "Det skal være økonomisk bæredygtigt for producenterne at dyrke græs til proteinfremstilling," forklarer Kristian Knage-Drangsfeldt.

Der er endnu en interessant værdi, der kommer ud af græsproteinproduktionen. Hvis der er rødskæl i græsset, frigives bioaktive stoffer i pressekagen med græs fibre, som er dødelige for grisens spoleorm. Forhåbningen er, at fodring med grovfoder fra presseresten kan forebygge mod indvoldsorm. Så ikke nok med at græsproteinet har gode ernæringsmæssige egenskaber; biproduktet i form af græspulpen kan også være med til at mindske indvoldsorm i griseproduktionen.

Indtil videre tyder det på, at græsprotein er et oplagt alternativ til sojaprotein. Der er store potentialer i græsprotein, da det ud over at være gavnligt som foder for grisene også kan produceres lokalt og dermed kan reducere klimabelastningen fra importeret soja.

Denne artikel er skrevet i forbindelse med projekterne TailorGrass og GræsProf, som fortsætter næste år med at undersøge mulighederne i græsprotein og dets sidestrømme. Projekterne er støttet af GUDP, Promilleafgiftsfonden og Svineafgiftsfonden.

Promilleafgiftsfonden for landbrug